

Maastrichtse deken buigt zich over dossier-Tripels

Lex van Almelo, journalist

Had de Maastrichtse advocaat Fernand Tripels moeten nagaan of degene die namens beleggingsmaatschappij Transmontaro ruim een ton naar zijn derdengeldenrekening overmaakte, wel bevoegd was? De rechtbank vindt van wel, maar volgens Tripels is er geen beginnen aan. Deken Anneke Odekerken-Holtkamp kijkt intussen of de zaak een tuchtrechtelijk vervolg moet krijgen.

Je moet haast wel denken dat er ongebruikelijke dingen zijn gebeurd, voordat de Rechtbank Maastricht op 16 februari jongstleden bepaalde dat de Stichting Beheer Derdengelden Maatschap Tripels Advocaten het bedrag van € 103.211 exclusief wettelijke rente moet terugbetalen aan Fortis c.q. Transmontaro.¹ Maar het gaat er nu even niet om dat Tripels inging op het verzoek van een buitenlandse cliënt om voor hem meerdere offshore-maatschappijen te kopen. En het gaat er ook niet om dat de advocaat er genoeg mee nam dat zijn nota van € 18.750,05 een jaar lang onbetaald bleef, en het hem daarom niet slecht uitkwam dat deze cliënt hem opnieuw benaderde om 'één of meer offshore maatschappijen te verwerven'. Het gaat om de manier waarop Tripels de nota liet voldoen.

Tripels: 'Mijn cliënt zei: ik heb net een grote transactie afgerond. Ik zal die partij vragen het geld daarvan naar uw derdengeldrekening over te maken ten behoeve van de aankoop van de vennootschappen en ter voldoening van uw declaraties.' En zo ontvangt de Stichting ruim een ton van Transmontaro op haar rekening. Tripels neemt er het zijne van, maakt desgevraagd ongeveer € 65.000 over naar de vaste raadsman van zijn cliënt in Duitsland en keert zijn cliënt op diens verzoek € 14.800 in contanten uit.

Op 26 juli 2004 schrikt Tripels. Dan ontvangt hij per fax een afschrift van de aangifte, die Transmontaro bij de politie heeft gedaan wegens het vermoeden van onbevoegde overschrijving met vervalste handtekeningen. Tripels weet het naar Duitsland overgemaakte bedrag 'te recupereren', maar de Stichting wil Transmontaro en Fortis pas terugbetalen als hij stukken ontvangt waaruit blijkt wie recht heeft op de gelden. Fernand Tripels: 'Ik had geen enkele reden om aan de goede trouw van mijn cliënt te twijfelen en wilde niet

het risico lopen van een claim van mijn cliënt, omdat de Stichting ten onrechte het geld zou hebben terugbetaald.'

Namens de beleggingsmaatschappij en bank stapte advocaat Jan Willem IJsseldijk naar de rechter. De rechtbank Maastricht is er niet van overtuigd dat de Stichting c.q. Tripels het bedrag te goeder trouw heeft ontvangen. De identiteit van de cliënt blijft duister, Tripels ziet zich genoodzaakt zich tijdens de procedure op zijn geheimhoudingsplicht te beroepen.

BRUYNINCKX-RICHTLIJNEN

Om te voorkomen dat advocaten betrokken raken bij criminele handelingen en cliënten misbruik maken van het verschoningsrecht zijn tien jaar geleden de zogenoemde Bruyninckx-richtlijnen ingevoerd. De rechtbank vindt dat Tripels in strijd heeft gehandeld met art. 5 lid 2 van de richtlijnen. Daarin staat dat het de advocaat slechts is toegestaan geld of goederen aan te nemen of bewaren van zijn cliënt of een tussenpersoon als hij zich ervan heeft vergewist welke gelden en goederen het betreft. Ook moet de advocaat zich ervan overtuigen dat de zaak die hij in dit kader behandelt, een redelijk doel dient. De rechtbank vindt, kort gezegd, dat Tripels onderzoek had moeten instellen en dat de Stichting, nu hij dat niet gedaan heeft, het geld moet terugbetalen.

Volgens Tripels is dat onbegonnen werk. De Stichting gaat dan ook in hoger beroep. 'Als dit vonnis in stand blijft, betekent dit dat een advocaat voortaan alle onbekende partijen moet gaan opbellen die via de derdenrekening geld hebben overgemaakt aan zijn cliënten.' Dit soort betalingen komt volgens Tripels in de praktijk namelijk vaak voor. Tripels wijst op de toelichting bij het genoemde artikel. Daarin wordt gerept over 'het verzoek van een cliënt of tussenpersoon een gesloten enveloppe met inhoud voor korte of langere tijd te bewaren c.q. onder zich te houden'.

Daar heeft Tripels wellicht een punt, ook al lijkt het er op dat hij de richtlijnen en de toelichting pas achteraf heeft bestudeerd. Die staan immers bol van signalen en vragen die al in een eerder stadium argwaan hadden kunnen wekken. Vlak na de omstrede bepaling staat bijvoorbeeld art. 6, dat bepaalt dat de advocaat contant betalingsverkeer zoveel mogelijk en contante bedragen boven de € 11.345 helemaal moet vermijden. De con-

Fernand Tripels

tante betaling van € 14.800 valt weliswaar € 200 onder de MOT-grens, maar ruim boven de Bruyninckx-norm. Tripels heeft de hele zaak aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties gemeld, nadat hij een kopie van de aangifte ontving. Volgens Gerard Bruyninckx moeten advocaten de MOT-grens aanhouden in plaats van de inmiddels verouderde norm uit de naar hem vernoemde richtlijnen.

ONGEBRUIKELIJK BETALINGSVERKEER

Blijft de vraag of Tripels inderdaad nader onderzoek had moeten instellen naar de betaling. Bruyninckx vindt van wel, maar niet op grond van art. 5 lid 2: 'Bij dit artikel gaat het erom dat je als advocaat geen gelden of goederen onder gesloten couvert moet aannemen en bewaren, zodat je niet kunt nagaan welke gelden of goederen het betreft. Ik vind dat mr. T. een onderzoek had moeten instellen naar de herkomst van de betaling op basis van art. 4 sub c. Daarin staat onder meer dat de advocaat bij het uitvoeren van financiële transacties een onderzoek instelt naar de juistheid van de gegevens die cliënt verstrekt.'

Het handelen van Tripels lijkt volgens Bruyninckx meer te vallen onder 'ongebruikelijk betalingsverkeer' (zie toelichting op art. 2 sub c). Bruyninckx: 'Of dat civielrechtelijk als ontbreken van goede trouw moet worden gekwalificeerd, laat ik uitdrukkelijk in het midden.'

Jan Willem IJsseldijk heeft geen twijfels meer over de goede trouw van Tripels. 'Je kunt een keer iets over het hoofd zien, maar niet vijf keer de plank mis slaan. Ik heb de deken in Maastricht gevraagd eens naar de zaak te kijken.' Deken Anneke Odekerken-Holtkamp: 'Ik heb het dossier op mijn kantoor liggen. Of ik een klacht indien bij de tuchtrechter weet ik nog niet. Ik ga eerst met de heer Tripels praten.'

1 LJN AS6762